

37. Keskuspesula

Keskuspesulan perustaminen. Kaupunginvaltuusto oli 15.4.1959 määritellyt keskuspesulan hallinnollisen aseman ja hyväksynyt sille johtosäännön. Keskuspesulan toimintaa valvoo ja sitä koskevat periaatteelliset asiat ratkaisee kaupunginhallituksen keskuspesulajaosto, jonka puheenjohtajana on rahatointa johtava apulaiskaupunginjohtaja ja johon lisäksi kuuluu neljä kaupunginhallituksen valitsemaa jäsentä. Jaoston kokouksissa on lisäksi sairaalatoimen ja huoltotoimen toimitusjohtajalla oikeus olla saapuvilla ja käyttää puhevaltaa.

Johtosääntönsä mukaan keskuspesulan tehtävänä on toimia kaupungin alueella olevien kaupungin sairaaloiden ja huoltolaitosten sekä tarpeen mukaan kaupungin muidenkin laitosten pesulana. Keskuspesula omistaa kaupungin sairaaloitten ja huoltolaitosten tarvitsemat vakiovaatekappaleet ja huolehtii yhteistoiminnassa keskuspesulaa käyttävien laitosten kanssa niiden hankinnasta, pesusta, korjauksesta sekä lainauksesta ja kuljetuksesta. Milloin keskuspesulan suorituskyky ylittää kaupungin omien laitosten tarpeen, se voi ottaa pestäkseen myös kaupungille kuulumattomien laitosten pyykkiä. Sen alaisuuteen teknillisistä syistä liitetyn lämpökeskuksen tehtävänä on toimittaa lämpöenergiaa pesulan ja Koskelan sairaskodin tarpeisiin.

Keskuspesulan varsinainen toiminta alkoi v:n 1960 alusta ja viiden ensimmäisen kuukauden aikana useimmat kaupungin sairaaloista ja huoltolaitoksista sekä pari ulkopuolistakin laitosta tuli keskuspesulan asiakkaaksi. Samalla aloitettiin myös toimenpiteet mainittujen kaupungin laitosten omistaman liinavaatekannan pääosan siirtämiseksi pesulan omistukseen.

Keskuspesulajaoston kokoonpano ja kokoukset. Kaupunginhallituksen keskuspesulajaostoon kuuluivat v. 1960 puheenjohtajana rahatointa johtava apul.kaup. joht. Eino Waronen sekä jäsenenä reht. Leo Backman, siht. Veikko Järvinen, rva Hellä Meltti sekä kaup.joht. Arno Tuurna. Jaoston sihteerinä toimi kansliasiht. Veikko Viherluoto.

Jaosto kokoontui vuoden aikana 5 kertaa ja sen kokouksiin osallistuivat myös sairaalatoimen toimitusjohtaja, huoltotoimen toimitusjohtaja sekä keskuspesulan johtaja.

Keskuspesulan henkilökunta oli työsopimussuhteessa kaupunkiin. Pesulan johtajana toimi dipl.ins. Tuure Lehto, konttoripäällikkönä Esko Vanhala, pesutoiminnan ylimestarina tekn. Birger Sjöberg, liinavaatevarastonhoitajana käsityönop. Lyli Blomgren, konemestarina kuolemaansa 18.7. saakka ylikonemest. Matti Tikkanen ja

5.10. alkaen konemest. Osmo Miettinen. Laboranttina oli Ulla Laatikainen. Edellisten lisäksi oli keskuspesulan palveluksessa kertomusvuoden päättyessä 6 toimihenkilöä ja 126 työntekijää, joten koko henkilökunnan määrä oli 138. Osastoittain henkilökunta jakaantui seuraavasti: hallinto ja toimisto 5, laboratorio 1, pesula 85, liinavaatevarasto 32 sekä lämpökeskus 15.

Teknilliset laitteet. Laitoksen konekanta oli kertomusvuoden päättyessä seuraava: valkopesulassa 2 pesukonetta (kertatäytöltään 320 kg/kpl), 3 pesukonetta (160 kg/kpl), 3 pesukonetta (45 kg/kpl), 8 linkoa (45 kg/kpl), 3 rumpukuivavaaja (40 kg/kpl), 2 mankelia (suorituskyvyltään 400 kg/h/kpl), aukilyöntikone, lakanoiden levityskone, lakanoiden laskostuskone, 5 muiden liinavaatteiden laskostuskonetta sekä 66 erilaista prässiyksikköä; kemiallisessa pesulassa kuivapesukone (kertatäytöltään 60 kg), rumpukuivavaaja (15 kg), linko, huopien harjauskone, höyrytyslauta ja 2 prässiyksikköä; vaatekorjaamossa 16 ompelukonetta ja nappikone; lämpökeskuksessa 2 vesiputkihöyrykattilaa (12 aty, teholtaan 11 t/h/kpl).

Laitoksen toiminta. T o i m i s t o huolehti laitoksen kirjanpidosta, laskutuksesta, palkkojen laskennasta, kustannuslaskennasta yms. toimistoalan tehtävistä.

L a b o r a t o r i o n tutkimustoiminta kohdistui erikoisesti pesu- ja huuhteluviesien tutkimiseen, huuhteluvaiheen tehostamiseen sekä lääke- ym. erikoistahrojen poistomahdollisuuksien selvittämiseen. Lisäksi tutkittiin, missä määrin pesuprosessi ja sitä seuraava mankelointi tai prässäys tuhoavat likapyykissä olevia bakteereita. Lisäksi tutkittiin päivittäin lämpökeskuksen kattiloiden syöttöveten lisättyjen kemikaalioiden vaikutusta ao. putkistoihin.

P e s u l a s s a lajiteltiin, pestiin, mankeloitiin ja prässättiin vuoden aikana yhteensä 2 190 000 kg pyykkiä. Tästä määrästä oli kaupungin laitosten osuus 1 664 048 kg eli 75.98 %, ulkopuolisten laitosten osuus 522 213 kg eli 23.85 % sekä oman henkilökunnan osuus 3 739 kg eli 0.17 %. Kaupungin eri laitosten kesken jakaantui pesty pyykkimäärä seuraavasti: Marian sairaala 309 551 kg, 14.13 %, Kivelän ja Hesperian sairaala 351 604 kg, 16.05 %, Nummelan sairaala 72 008 kg, 3.29 %, Laakson sairaala 121 739 kg, 5.56 %, Malmin sairaala 65 053 kg, 2.97 %, Koskelan sairaskoti 635 658 kg, 29.03 %, Kustaankartanon vanhainkoti 105 073 kg, 4.8 % sekä muut laitokset 3 362 kg, 0.15 %. Ulkopuolisista asiakkaista olivat tärkeimmät Kätilöopisto, jolle pestiin pyykkiä 353 039 kg eli 16.12 % sekä Töölön sairaala, jolle pestiin 164 253 kg eli 7.5 % em. muille kuin kaupungin laitoksille pestystä pyykkimäärästä.

Lisäksi pestiin 24 285 kg sellaisia hankittuja uusia vaatekappaleita, joita ei pesemättöminä voitu toimittaa laitoksille.

Pyykin kokonaismäärästä mankeloitiin 72.6 %, prässättiin 21.2 %, pelkästään kuivattiin 4.5 % ja pestiin kemiallisesti 1.7 %.

L i i n a v a a t e v a r a s t o. Vuoden loppuun mennessä saatiin pääosiltaan suoritetuksi ne käytännölliset toimenpiteet, jotka olivat tarpeen Marian, Kivelän, Hesperian, Nummelan, Laakson ja Malmin sairaalan sekä Koskelan sairaskodin vakiovaatteiden siirtämiseksi keskuspesulan omistukseen. Laitoksille toimitettavat vakiovaatteet pakattiin jakeluvastossa osastojen suorittamien tilausten mukaan ja näiden osuus laitosten koko pyykkimäärästä oli kertomusvuoden loppupuolella n. 69 %. Laitosten omistuksessa säilyneet vaatekappaleet toimitettiin laitoksille omistusleimojen mukaan samaan tapaan kuin ulkopuolisillekin asiakkaille. Kau-

pungin laitosten omistamia liinavaatteita paikattiin vaatekorjaamossa n. 35 000 kg, mikä vastasi 2.2 % ko. laitosten tarvitsemasta kokonaispyykkimäärästä. Liinavaatteiden varsinaiset uudishankinnat käsittivät 80 791 vaatekappaletta.

Keskuspesula huolehti ainoastaan Marian, Nummelan, Malmin ja osaksi myös Laakson sairaalan pyykin kuljetuksesta.

L ä m p ö k e s k u s toimitti lämpöenergiaa pesularakennukseen ja Koskelan sairaskodin alueelle yhteensä 22 941 milj. kilokaloriaa, edelliselle 30.3 % ja jälkimmäiselle 69.7 %. Henkilökunta suoritti lisäksi keskuspesulan teknillisten laitteiden huollon ja korjauksen sekä suoritti myös eräitä korjaustöitä Koskelan sairaskodissa.

Tulot ja Menot. Keskuspesulan t u l o t kertomusvuonna olivat tilien mukaan: vaatteiden pesu, mankelointi ja prässäys 95 565 739 mk, vaatteiden korjaus 10 862 712 mk, vaatteiden kuljetus 2 787 459 mk, vaatteiden vuokraus 7 953 072 mk, lämpöenergian toimitukset 30 228 500 mk, teknillinen korjaustoiminta 57 029 mk sekä sekalaiset tulot 4 660 084 mk, yhteensä 152 114 595 mk.

M e n o t olivat: palkkiot 111 000 mk, palkat 58 869 375 mk, kansaneläke- ja lapsilisämaksut 2 613 150 mk, polttoaineet 18 737 838 mk, sähkönkulutus 6 122 557 mk, vedenkulutus 3 450 012 mk, pesuaineet 7 207 641 mk, siivoustarvikkeet ja puhtaanapito 248 030 mk, kaluston hankinta 206 144 mk, kaluston kunnossapito 4 669 089 mk, tarverahat 934 850 mk, kuljetukset 1 918 377 mk, käyttöomaisuuden korko 38 344 626 mk sekä käyttövarat 46 709 mk, yhteensä 143 479 398 mk.

Tilivuoden y l i j ä ä m ä oli 8 635 197 mk.